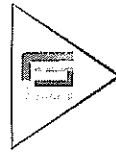

CONSILIUL
CONCURENȚEI
ROMÂNIA

Doamnei președinte Călina Cristina IRIMIE

Asociația pentru Protecția Drepturilor Pasagerilor din România

Strada Constantin Brâncuși, bloc D15, apartament 41, sector 3, București

E-mail: contact@pasageri.org.

Ref: sesizarea înregistrată la Consiliul Concurenței cu nr. RG 14782/01.11.2018¹

Stimată doamnă președinte,

La finele analizei consacrate aspectelor semnalate de Asociația pentru Protecția Drepturilor Pasagerilor din România² prin intermediul *Sesizării*, vă comunicăm următoarele:

- Consiliul Concurenței încurajează cetățenii, întreprinderile și asociațiile de protecție a consumatorilor să i se adreseze, ca autoritate publică abilitată, pentru a semnală posibilele încălcări ale regulilor de concurență;
- una din modalitățile de semnalare a unor fapte care ar putea constitui încălcări ale prevederilor Legii concurenței nr. 21/1996, republicată³, cu modificările și completările ulterioare, constă în furnizarea unei sesizări. Într-o astfel de situație, Consiliul Concurenței analizează dacă există suficient temei de fapt și de drept în vederea declanșării din oficiu a unei investigații, având în vedere atât datele și informațiile prezentate în sesizare, cât și alte informații obținute de autoritatea de concurență din diverse alte surse.

Intervenția Consiliului Concurenței prin declanșarea unei investigații are loc doar atunci când autoritatea de concurență dispune de indicii privind existența unor posibile practici anticoncurențiale care au ca obiect sau ca efect *restrângerea, împiedicarea ori denaturarea concurenței pe piața românească sau pe o parte a acesteia*;

- potrivit datelor publice disponibile, întreprinderea de transport aerian de pasageri

¹ Denumită în continuare *Sesizare*.

² Denumită în continuare *Asociația*.

³ Republicată în Monitorul Oficial al României, nr. 153 din 29 februarie 2016, denumită în continuare *Legea concurenței*.

Ryanair Limited⁴ a anunțat în data de 23.08.2018 modificarea politicii sale în ceea ce privește bagajele de cabină. Această modificare a politicii *Ryanair* privind bagajele de cabină a început să producă efecte începând cu data de 01.11.2018⁵;

- întreprinderea de transport aerian de pasageri Wizz Air Hungary Kft⁶ a anunțat modificarea politicii sale în ceea ce privește bagajele de cabină în data de 10.10.2018, această modificare urmând a produce efecte începând cu data de 01.11.2018⁷;
- din cele de mai sus rezultă faptul că modificările operate de cele două întreprinderi au fost anunțate la momente diferite și au început să producă efecte de la 01.11.2018;
- potrivit prevederilor art. 33 din *Legea concurenței*, Consiliul Concurenței poate dispune efectuarea unei investigații privind posibila încălcare a prevederilor legale relevante dacă există suficient temei de fapt și de drept. Altfel spus, în lipsa unor temeiuri suficiente, autoritatea de concurență nu poate declanșa o investigație privind posibila încălcare a prevederilor art. 5, 6 sau 8 din *Legea concurenței*;
- întreprinderile *Ryanair* și *Wizz Air* furnizează pentru consumatorii din România servicii de transport aerian regulat de pasageri către destinații interne și către destinații internaționale⁸. În limbajul industriei de transport aerian aceste întreprinderi sunt considerate ca fiind companii *low-cost*, titlatură care le deosebește de companiile aeriene tradiționale – așa numitele *network carriers*;
- precizăm că, în ceea ce privește preferințele consumatorilor, distincția dintre serviciile de transport aerian de pasageri oferite de companiile *low cost* și cele oferite de companiile aeriene tradiționale tinde să se estompeze, constrângerile competitive exercitate de companiile *low cost* asupra celor tradiționale fiind importante;
- pentru a determina în ce măsură este plauzibilă ideea unei posibile înțelegeri anticoncurențiale între *Ryanair* și *Wizz Air* a fost necesar să se determine în ce măsură aceste întreprinderi sunt concurente, cu alte cuvinte în ce măsură aceste întreprinderi sunt prezente sau nu pe aceleași piețe relevante și reprezintă concurenți una pentru cealaltă⁹. Definirea pieței relevante se face, în primul rând, din punctul de vedere al cererii, în cazul de față din punctul de vedere al pasagerilor din România;
- în domeniul transporturilor aeriene de pasageri, Comisia Europeană definește piața relevantă conform abordării punct de plecare/punct de destinație¹⁰ și, în consecință,

⁴ Denumită în continuare *Ryanair*.

⁵ <https://corporate.ryanair.com/news/new-bag-policy-from-november-will-cut-check-bag-fees-reduce-boarding-delays/>.

⁶ Denumită în continuare *Wizz Air*.

⁷ <https://wizzair.com/en-gb/information-and-services/about-us/news/2018/10/10/wizz-air-introduces-new-customer-focused-baggage-policy-br-onboard-bag-guaranteed-for-all#>.

⁸ Din datele publice rezultă că marea majoritate a serviciilor de transport aerian de pasageri furnizate de aceste întreprinderi au destinații internaționale. Prin urmare, analiza autorității de concurență s-a concentrat asupra activităților de transport aerian de pasageri pe rute internaționale ale celor două întreprinderi.

⁹ Potrivit Instrucțiunilor din 5 august 2010 privind definirea pieței relevante, publicate în Monitorul Oficial al României, partea I, numărul 553 din 5 august 2010, definirea pieței relevante este un instrument de identificare și de delimitare a cadrului în interiorul căruia se exercită concurența între întreprinderi.

¹⁰ Point-of-origin/point-of-destination.

fiecare pereche de orașe deservită de companiile aeriene reprezintă o piață relevantă separată;

- având în vedere aceste aspecte, au fost determinate atât rutele (perechi de orașe) pe care serviciile de transport internațional de pasageri oferite de *Wizz Air* și *Ryanair* pentru consumatorii din România se suprapun, cât și cele pe care acestea nu se suprapun. Au fost avute în vedere serviciile de transport aerian care sunt la dispoziția consumatorilor de pe următoarele aeroporturi: Aeroportul Internațional "Henri Coandă" București, Aeroport Internațional "Avram Iancu" Cluj, Aeroportul Internațional "Traian Vuia" Timișoara, Aeroportul Internațional Iași, Aeroportul Internațional "George Enescu" Bacău, Aeroportul Internațional Sibiu, Aeroportul Internațional Craiova, Aeroportul Internațional Târgu Mureș, Aeroportul Internațional "Mihail Kogălniceanu" Constanța, Aeroportul Internațional Satu Mare, Aeroportul Internațional Maramureș Baia Mare, Aeroportul Internațional Arad, Aeroportul Internațional "Ștefan cel Mare" Suceava, Aeroportul Internațional Oradea, Aeroportul Internațional "Delta Dunării" Tulcea.

În ceea ce privește aeroporturile din străinătate au fost considerate ca deservind același oraș și acele aeroporturi care sunt situate în afara orașului de destinație, dar care, în comunicările companiilor către pasageri, sunt identificate ca deservind respectivul oraș. Cu titlu de exemplu, un zbor București Otopeni-Beauvais reprezintă perechea de orașe București – Paris deoarece aeroportul Beauvais deservește zona de acoperire a orașului Paris, iar în comunicările către pasageri ale companiilor de transport aerian acest aeroport este identificat ca Paris Beauvais.

- Aeroporturile din România pe care sunt prezente atât *Wizz Air*, cât și *Ryanair* sunt Aeroportul București Otopeni, Aeroportul Cluj, Aeroportul Timișoara și Aeroportul Craiova.

Pe celelalte aeroporturi enumerate mai sus fie este prezentă una din cele două întreprinderi, fie nu este prezentă niciuna din cele două întreprinderi și, pe cale de consecință, nu pot fi identificate perechi de orașe pe care aceste întreprinderi să fie în concurență. Astfel, *Wizz Air* oferă servicii de transport internațional de pasageri de pe aeroporturile Iași, Sibiu, Târgu Mureș, Constanța, Satu Mare, Suceava, iar *Ryanair* oferă servicii de transport de pasageri de pe aeroportul Oradea.

- Analiza efectuată a dus la concluzia că, în ceea ce privește cea mai mare parte a perechilor de orașe deservite de *Wizz Air* și *Ryanair* pentru consumatorii din România, nu există concurență între cele două întreprinderi.

Din acest punct de vedere este mai puțin plauzibilă o coordonare a comportamentului concurențial între aceste două întreprinderi prin comparație cu situația în care aceste două întreprinderi ar fi fost în concurență pe majoritatea rutelor de transport deservite dinspre și înspre România;

- în jurisprudența instanțelor de la nivelul Uniunii Europene s-a arătat că orice întreprindere trebuie să își stabilească în mod autonom politica comercială. Ne aflăm în prezența unei *înțelegeri* în sensul legislației din domeniul concurenței atunci când "*părțile implicate și-au exprimat intenția comună de a se comporta pe piață într-un*

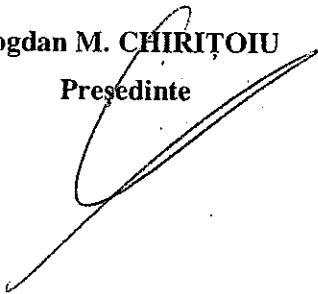
*anumit fel, forma în care a fost exprimată această intenție nefiind relevantă*¹¹;

- ținând cont de precizările anterioare și având în vedere că politica de prețuri a întreprinderilor de transport aerian de pasageri este caracterizată de un grad ridicat de transparență, considerăm că situația de fapt supusă atenției Consiliului Concurenței nu reprezintă un indiciu suficient în ceea ce privește o posibilă înțelegere anticoncurențială privind modificarea condițiilor privind bagajele de cabină săvârșită de întreprinderile menționate anterior.

În încheiere, precizăm că, în exercitarea atribuțiilor sale conferite de *Legea concurenței*, Consiliul Concurenței monitorizează din punct de vedere concurențial domeniul transportului aerian de pasageri și are dreptul de a acționa din oficiu în cazul în care datele și informațiile obținute din diverse surse vor conferi autorității naționale de concurență suficient temei de drept și de fapt pentru declanșarea unei investigații.

Cu deosebită considerație,

Bogdan M. CHIRIȚOIU
Președinte

¹¹ T-9/99 HFB și alții contra Comisiei Comunităților Europene, para. 199